

Udskriftsdato: 15. december 2025

2008/1 BSF 115 (Gældende)

Betænkning og indstilling om ændring af forretningsorden for Folketinget

Ministerium: Folketinget

Betænkning og indstilling

om

ændring af forretningsordenen for Folketinget

1. Evaluering af seneste ændringer af Folketingets forretningsorden

Folketinget ændrede ved folketingsbeslutning nr. B 167, folketingsåret 2006-07, sin forretningsorden som led i opfølgningen på konferencen på Arken i oktober 2006 om samspillet mellem Folketing og regering. Ændringerne trådte i kraft fra begyndelsen af folketingsåret 2007-08.

Baggrunden for ændringerne var bl.a. en udvikling, hvor forskellen mellem § 20-spørgsmål og udvalgs spørgsmål på almindelig del var blevet mindre og mindre, samtidig med at antallet af specielt de »kortfristede« § 20-spørgsmål var støt stigende. En anden begrundelse var de lange berammelsestider på forespørgsler, der medførte, at disse ofte havde mistet deres aktualitet, når de kom på dagsordenen.

Til konferencen i 2006 var udarbejdet en oversigt over udviklingen i det parlamentariske arbejde fra og med folketingsåret 1996-97. Som bilag 1 til denne betænkning er optrykt en ajourført oversigt.

Af bemærkningerne til B 167 fremgår det, at ændringerne blev gennemført som en forsøgsordning, og at de skulle tages op til drøftelse i Præsidiet i foråret 2008. På grund af folketingsvalget – og den deraf følgende afbrydelse af det parlamentariske arbejde – blev evalueringen udskudt til efteråret 2008.

Præsidiets drøftelser har fundet sted på grundlag af et notat fra Lovsekretariatet om virkningerne af de gennemførte ændringer (bilag 2). Præsidiet har endvidere anmodet statsministeren om regeringens kommentarer til de gennemførte ændringer. Disse er optrykt som bilag 3.

1.1. Ændringerne af forretningsordenen

Ændringerne vedrørte først og fremmest spørgsmål til skriftlig besvarelse.

En ændring bestod i, at anvendelsen af § 20-spørgsmål begrænsedes til at angå ministrenes holdning til et offentligt anliggende på grundlag af umiddelbart tilgængelig information og ikke længere kunne have til formål at indhente oplysninger om faktiske forhold. Sidstnævnte type af spørgsmål kan i stedet stilles via de stående udvalg. Til gengæld skal gældende svarfrister overholdes.

De øvrige ændringer af forretningsordenen bestod i indførelsen af hasteforespørgsler, flytning af spørgetimen, justeringer af reglerne for spørgetiden og ændring af formen for de store debatter.

1.2. Spørgsmål til skriftlig besvarelse

En væsentlig ændring bestod som nævnt i, at § 20-spørgsmål til skriftlig besvarelse fremover skulle angå ministrenes holdning til et offentligt anliggende på grundlag af umiddelbart tilgængelig information og ikke længere kunne have til formål at indhente oplysninger om faktiske forhold. Sidstnævnte type af spørgsmål stilles i stedet via de stående udvalg.

En ulempe ved denne ordning har været, at medlemmer ikke som tidligere i ét spørgsmål udtrykkeligt har kunnet spørge om faktuelle oplysninger og ministerens holdning til disse faktuelle oplysninger.

1.2.1. Udviklingen i antallet af spørgsmål

I bilag 2 er gengivet udviklingen i antallet af stillede spørgsmål og svartider i perioden 1. januar til 15. juni i de seneste tre folketingsår.

Det fremgår heraf, at *antallet af § 20-spørgsmål til skriftlig besvarelse* er blevet mere end halveret i forhold til de to forudgående folketingsår. Inden for den målte periode (1. januar-15. juni) blev der således

i 2008 stillet 1.456 spørgsmål til skriftlig besvarelse. De tilsvarende tal for 2006 og 2007 var henholdsvis 3.638 og 3.135 i den målte periode, jf. bilag 2. Det samlede tal for folketingsåret 2007-08 var 2.850, for folketingsåret 2006-07 var det 6.376, og for folketingsåret 2005-06 var det 7.194, jf. bilag 1.

Dette fald modsvares dog af en stigning i *antallet af spørgsmål til skriftlig besvarelse stillet via udvalgene på alm. del*, jf. bilag 2. Af bilag 2 fremgår det, at der i 2008 i den målte periode blev stillet 5.053 udvalgsspørgsmål. De tilsvarende tal for 2006 og 2007 var henholdsvis 2.348 og 2.182. Det samlede tal for folketingsåret 2007-08 var 9.116, for folketingsåret 2006-07 var det 4.978, og for folketingsåret 2005-06 var det 5.092, jf. bilag 1.

En tilsvarende stigning er ikke sket, for så vidt angår *spørgsmål til mundtlig besvarelse*, idet antallet af samrådsspørgsmål er faldet til 245 i 2008 set i forhold til 2007 og 2006 i den målte periode, hvor der var henholdsvis 298 og 295, mens det samlede antal § 20-spørgsmål til mundtlig besvarelse i de tre år var 287 i 2006, 277 i 2007 og 304 i 2008. Det samlede antal spørgsmål til mundtlig besvarelse var således lavere i 2008 (549) end i 2006 og 2007 (582 og 577).

Det forholder sig endvidere ikke sådan, at nedgangen i antal § 20-spørgsmål til en minister er direkte sammenlignelig med stigningen i antallet af udvalgsspørgsmål til samme minister. Der forekommer ret store udsving.

Hvis der endvidere ses på *det samlede antal spørgsmål stillet til såvel skriftlig som mundtlig besvarelse* er der et fald i antallet i folketingsåret 2007-08 sammenlignet med både folketingsåret 2005-06 og folketingsåret 2006-07. Tallene er for folketingsåret 2007-08 15.527, for 2006-07 er det 16.128 og for folketingsåret 2005-06 16.618, jf. bilag 1.

1.3 Udviklingen i svartid

1.3.1. § 20-spørgsmål

Det fremgår af bilag 2, at den gennemsnitlige svartid på § 20-spørgsmål til skriftlig besvarelse i perioden fra 2007 til 2008 er faldet fra 13,19 til 8,97 dage, når der måles på den tid, der er gået, fra spørgsmålet er stillet, og indtil der modtages et endeligt svar, dvs. at der er set bort fra de tidligere tilladte foreløbige besvarelser.

Tilsvarende er andelen af rettidige besvarelser steget fra 65 pct. i 2007 til 81 pct. i 2008. (»Rettidig besvarelse« er her defineret som et endeligt svar modtaget inden for 10 arbejdsdage, jf. den tidligere accepterede praksis – godkendt af Præsidiets – hvorefter der først blev rykket for svar på spørgsmål på 10.-dagen.)

1.3.2. Udvalgsspørgsmål på alm. del

Af bilag 2 ses endvidere, at den gennemsnitlige svartid på udvalgsspørgsmål på alm. del til skriftlig besvarelse stort set er uforandret i de målte år (ca. 19 dage for spørgsmål med en individuel frist og ca. 30 dage for spørgsmål med 4-ugers-frist).

Det fremgår endvidere af bilaget, at ca. halvdelen af udvalgsspørgsmålene i alle de tre år, der er undersøgt, først besvares efter fristens udløb. Der er de senere år sket nogle opstramninger i rykkerprocedurerne for svar på skriftlige spørgsmål. Senest blev rykkerproceduren justeret efter formandens møde med udvalgsformændene i april 2008. Herefter er det bl.a. sikret, at svarfristen for spørgsmål fremgår mere synligt på hvert spørgsmålsbilag.

1.4. Hasteforespørgsler

Der har i folketingsåret 2007-08 været fremsat ønsker om i alt 11 hasteforespørgsler, heraf nogle på samme dag. Seks er blevet gennemført.

Af de seks hasteforespørgsler blev de tre gennemført inden for den 2-timers-begrænsning, der var forudsat ved indførelsen af hasteforespørgsler. I de tre andre tilfælde blev 2-timers-begrænsningen overskredet med henholdsvis 11, 17 og 34 minutter.

1.5. Spørgetimen

Flytningen af spørgetimen fra tirsdag til onsdag havde primært til formål at samle medlemmernes mundtlige spørgsmål i salen på en dag. Da regeringen fortsat senest tirsdag kl. 10.00 skal meddele, hvilke ministre der kommer, gav ændringen medlemmerne en dags ekstra betænkningstid til at overveje, om de ønsker at deltage i spørgetimen.

Der blev gennemført 15 spørgetimer i folketingsåret 2007-08. Spørgetimerne havde en gennemsnitlig varighed af ca. 55 minutter. Der blev gennemført tre spørgetimer med deltagelse af statsministeren. Statsministeren havde anmeldt sin deltagelse i fem spørgetimer, heraf blev de to imidlertid ikke gennemført (én aflysning skyldtes valgudskrivelsen, og én skyldtes, at Folketinget i stedet for spørgetime valgte at gennemføre en hasteforespørgsel).

Der har været ønske om, at formanden i særlige tilfælde, hvor der alene er én minister i spørgetimen, skal have mulighed for at inddrage yderligere spørgere, som ikke ved spørgetimes start har meldt sig som spørger.

Konklusion

Udvalget indstiller, at der skabes hjemmel til, at formanden i spørgetimen i særlige tilfælde kan inddrage spørgere, som ikke ved spørgetimens start har meldt sig som spørger.

1.6. Spørgetiden

Ændringerne vedrørende spørgetiden bestod i, at der blev indført en 1-times-begrænsning for, hvor længe en minister maksimalt skal besvare spørgsmål i spørgetiden. Endvidere blev det besluttet, at medlemmerne stadig kan stille op til to spørgsmål pr. spørgetid, men kun til én minister.

I folketingsåret 2007-08 har 1-times-begrænsningen kun været aktuel i en enkelt spørgetid, nemlig den 12. marts 2008, hvor der var stillet 10 spørgsmål til beskæftigelsesministeren, hvoraf de seks nåede at blive besvaret.

Der har fra flere sider været rejst kritik af, at muligheden for at begrunde spørgsmål blev afskaffet, idet det gør det vanskeligt for udenforstående, f.eks. tv-seere, at følge besvarelsen af spørgsmål.

Konklusion

Udvalget indstiller, at spørgeren gengiver spørgsmålet mundtligt, før ministeren svarer påbegynder, for at sikre offentligheden mulighed for at blive bekendt med indholdet af det spørgsmål, der skal besvares mundtligt i spørgetiden.

1.7. Store debatter (åbnings- og afslutningsdebatter)

Med henblik på at få gruppernes første indlæg præsenteret hurtigt blev det i maj 2007 besluttet, at 1. runde i de store debatter skulle forbeholdes statsministeren og ordførerne med mulighed for 3 korte bemærkninger forbeholdt de øvrige ordførere.

Først i en eventuel 2. runde blev det muligt for andre end ordførere at få ordet i form af korte bemærkninger eller som privatist.

Den foreslåede form blev anvendt ved afslutningsdebatten i maj 2007, ved åbningsdebatten i oktober 2007 og ved åbningsdebatten efter folketingsvalget i november 2007.

På baggrund af de indhøstede erfaringer ændredes debatformen ved afslutningsdebatten i juni 2008, således at andre end ordførere fik mulighed for korte bemærkninger i 1. runde, men dog fortsat med

fortrinsret for øvrige ordførere inden for den givne tidsramme på 45 minutter. Det var fortsat kun muligt at indtegne sig som privatist til en eventuel 2. runde.

Ved åbningsdebatten i oktober 2008 ændredes debatformen på ny, således at det blev muligt at indtegne sig som privatist i 1. runde inden statsministerens afrunding.

Der er fra forskellig side fremkommet kritik af, at det fortsat ikke er muligt for alle at komme i dialog med statsministeren, og at denne ikke i tilstrækkeligt omfang stiller sig til rådighed i 2. runde.

Muligheden for at andre end ordførerne kan få korte bemærkninger til statsministeren i 1. runde (dog i konkurrence med ordførere og inden for 1 time) har dog afhjulpet noget af dette behov.

2. Elektronisk Folketingstidende

Præsidiet besluttede på sit møde den 23. april 2008, at man i forbindelse med indgåelsen af ny trykkerikontrakt i sommeren 2009 samtidig vil overgå til en elektronisk udgave af Folketingstidende. Udvalget for Forretningsordenen fik forelagt sagen på mødet den 14. maj 2008.

Beslutningen medfører bl.a. andet,

- at »originalversionen« af de dokumenter, der indgår i Folketingstidende, fremover skal være den elektroniske version (i formatet XML),
- at den fremtidige publiceringsmåde for dokumenterne i Folketingstidende og for dagsordener, ugeplaner, forespørgsler m.v. fremover skal være elektronisk,
- at der benyttes papir i A4-format til papirudgaver af dokumenterne, og
- at der benyttes automatisk satsfremstilling.

En ændring af publiceringsformen forudsætter en række mindre ændringer i Folketingets forretningsorden, idet forretningsordenen bl.a. indeholder bestemmelser om omdeling af lov- og beslutningsforslag, betænkninger, dagsordener, ugeplaner m.v. og om trykning af Tingets forhandlinger. Eksempelvis er det fremover offentliggørelsen af den elektroniske »originalversion« af et dokument på en af Folketingets hjemmesider (ft.dk eller en ny hjemmeside, Folketingstidende.dk), som er den officielle publicering af dokumentet, og som dermed også danner udgangspunktet for beregning af forretningsordenens frister, i stedet for den fysiske omdeling.

At den fremtidige publiceringsmåde for dokumenterne i Folketingstidende og for dagsordener, ugeplaner, forespørgsler m.v. fremover skal være elektronisk, betyder ikke i sig selv, at der ikke er mulighed for at få dokumenterne på papir. I princippet kan medlemmerne fortsat få alle de dokumenter omdelt på papir, som de hidtil har fået, og indtil videre – i hvert fald i en overgangsperiode, indtil et velfungerende elektronisk abonnementsystem er etableret – fortsætter omdelingen til (i princippet) alle medlemmer (som hidtil) af dokumenter relateret til arbejdet i Folketingssalen.

Også efter overgangsperioden vil Folketingets formand konkret kunne beslutte, at det er hensigtsmæssigt at rundsende eller omdele et bestemt dokument til alle medlemmer på papir. En alternativ mulighed er elektronisk rundsending til medlemmerne pr. e-mail eller sms.

En elektronisk abonnementsordning for de dokumenter, der er relateret til arbejdet i salen, vil blive etableret på en sådan måde, at Folketingets medlemmer fortsat kan få alle de omfattede dokumenter i papirudgave. Det vil kræve et aktivt fravalg fra hvert enkelt medlem, hvis man ikke længere ønsker at modtage dokumenterne på papir. Det vil formentlig komme til at foregå på den måde, at alle medlemmer kontaktes om opsætning af deres »printprofil«, så det sikres, at eventuelle ændringer er afstemt med det enkelte medlem.

2.1. Ekstraordinær indkaldelse af Folketinget

For så vidt angår ekstraordinær indkaldelse af Folketinget, jf. den under § 1, nr. 29, foreslåede ændring, er der i ændringsforslaget alene er taget stilling til det medie, der anvendes til indkaldelse, det vil sige

at udsendelse af dagsorden kan ske såvel i papirform som i elektronisk form. Man har allerede gennem tiderne accepteret indkaldelser, der er sket pr. telefon og telegram med omdeling af dagsorden i folketingsbygningen, ligesom også fremskyndet mødetidspunkt meddelt ved mail og sms er forekommet. Dette er oftest sket på grundlag af et møde mellem formanden og gruppeformændene, der ligeledes vil have etableret en kontakt til medlemmerne. Forretningsordenens ordlyd er således ikke blevet opfattet som udelukkende andre muligheder, når blot de har været udtryk for en effektiv kommunikationsform og der er givet medlemmerne rimelig tid til at nå frem til Christiansborg.

2.2. Anmeldelser i Tinget

De nuværende regler i forretningsordenen vedrørende formandens anmeldelse af f.eks. lovforslag eller beslutningsforslag i Tinget foreslås tilpasset den fremtidige elektroniske publicering af dokumenter relateret til arbejdet i Folketingssalen. Den praksis, der i dag følges, når der er et betydeligt antal anmeldelser af forslag i samme møde, bliver således den fremtidige anmeldelsesform.

Formanden har hidtil i sådanne situationer ved anmeldelsen af det enkelte forslag alene oplæst navn(e) på forslagsstiller(e) (i kort form) samt det enkelte forslags nummer. Formanden har derudover henvist til Folketingstidende – fremover vil formanden henvise til offentliggørelsen på en af Folketingets hjemmesider (ft.dk eller en ny hjemmeside, Folketingstidende.dk).

Denne ændring med hensyn til anmeldelser gælder for lovforslag, beslutningsforslag, redegørelser og forespørgsler.

3. Besættelse af eventuelle ledige mandater i perioden fra et folketingsvalg og indtil godkendelse af valgene

Det nedsatte Udvalg til Prøvelse af Valgene har ifølge Folketingets forretningsorden kun til opgave at gennemgå valgbogsudskrifterne, Velfærdsministeriets beregninger og det øvrige materiale, som er tilstillet Folketinget fra velfærdsministeren, ligesom udvalget behandler klager over valgene. Udvalget afgiver herefter indstilling til Folketinget om valgene. Udvalgets kompetence er således begrænset til folketingsvalget. Hvad der måtte ske mellem folketingsvalget og godkendelsen af dette, må således afvente såvel godkendelsen, som at Folketinget i øvrigt sættes.

Eksempelvis meddelte en valgt kandidat dagen efter seneste folketingsvalg den 13. november 2007, at han ønskede at fortsætte som medlem af Europa-Parlamentet, og at han derfor ikke ønskede at modtage folketingsmandatet. Det blev overvejet, om udvalget kunne medtage meddelelsen fra den valgte kandidat om, at han ikke ønskede at modtage mandatet, og samtidig afgive indstilling om, hvem der skulle overtage dette mandat, men man fandt, at der ikke var tilstrækkelig hjemmel hertil.

På denne baggrund foreslås det, at Udvalget til Prøvelse af Valgene også får mulighed for at afgive indstilling om besættelse af eventuelle ledige mandater, som måtte opstå i perioden fra folketingsvalget, og indtil udvalget har afsluttet sit arbejde.

4. Dobbeltmandat

Fra og med valget til Europa-Parlamentet i 2004 må de valgte kandidater til Europa-Parlamentet ikke samtidig være medlem af et nationalt parlament. Bestemmelsen fremgår af europaparlamentsvalglovens § 42 og er en implementering af Rådets afgørelse fra 2002 om at ændre akten om almindelige og direkte valg af repræsentanter i Europa-Parlamentet.

Folketinget godkender ifølge europaparlamentsvalgloven medlemmernes valgbarhed, jf. lovens § 37, herunder om kandidaterne opfylder de almindelige valgretsbetingelser til Folketinget. Det indgår dog ikke i Folketingets prøvelse af valgbarheden, om en valgt kandidat besidder en af de poster, som medlemmerne af Europa-Parlamentet ikke må besidde, specielt medlemskab af Folketinget, men Folketinget skal

dog oplyse Europa-Parlamentet herom. I den forbindelse skal det bemærkes, at Europa-Parlamentet ikke godkender kandidater, der alene har søgt om orlov fra Folketinget eller et andet nationalt parlament.

Der foregår derefter en prøvelse af de valgte kandidater i Europa-Parlamentet. Heri indgår spørgsmålet om dobbeltmandater. Dette indebærer ifølge Europa-Parlamentets procedure, at et medlem af Folketinget, som vælges i forbindelse med et europaparlamentsvalg, skal nedlægge sit folketingsmandat, senest dagen før det nyvalgte Europa-Parlament samles til sin åbningssession. Dette blev præciseret af den daværende formand for Europa-Parlamentet, da Folketingets formand tilskrev ham i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet den 13. juni 2004.

Det er Udvalget til Valgs Prøvelse, der afgiver indstilling til Folketinget om valgene til Europa-Parlamentet. Det kan som nævnt ikke kræves, at et medlem af Folketinget meddeler sin afgang fra Folketinget, før Folketingets godkendelse af valgene til Europa-Parlamentet har fundet sted. Det vil imidlertid være ønskeligt af hensyn til de stedfortrædere, der skal overtage de ledige mandater, at der gives en sådan meddelelse af de valgte, så Folketinget i samme møde, hvor valgene til Europa-Parlamentet godkendes, kan godkende de valgte stedfortrædere som medlemmer af Folketinget fra og med den dato, hvor folketingsmandatet nedlægges – senest dagen før det nyvalgte Europa-Parlament mødes til sin åbningssession. I 2004 fandt åbningssessionen sted den 20. juli, og Folketingets forudgående godkendelse fandt sted den 24. juni.

5. Løn- og ansættelsesvilkår i Statsrevisorernes Sekretariat

Ifølge Folketingets forretningsorden ansætter og afskediger Statsrevisorerne selv sekretariatschefen og medarbejdere i Statsrevisorernes Sekretariat. Aflønningen af personalet skal fastsættes i et lønregulativ, der udstedes af Folketingets formand efter forudgående forhandlinger med de pågældende personaleorganisationer og efter godkendelse af Udvalget for Forretningsordenen.

Den seneste udgave af lønregulativet er fra 1977. Personalet i Folketinget og i Folketingets institutioner aflønnes ikke længere i henhold til regulativet, men i henhold til indgåede overenskomster og hovedaftaler. Ansatte i Statsrevisorernes Sekretariat er dog en undtagelse.

Det har indebåret et behov for dels at ajourføre regulativet, dels at sikre, at løn- og ansættelsesvilkår for ansatte hos Statsrevisorerne er på niveau med Folketingets. En sådan ændring vil være forholdsvis ressourcekrævende, idet man løbende skal følge udviklingen i løn- og ansættelsesvilkårene for tre forskellige medarbejderkategorier og skal have forhandlinger med tre forskellige personaleorganisationer m.v. Hertil kommer, at en ajourføring af lønregulativet ikke i tilstrækkelig grad ville fremtidssikre løn- og ansættelsesvilkårene for ansatte hos Statsrevisorerne.

En mere fremtidssikret og ubureaukratisk fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkår for ansatte hos Statsrevisorerne er at ændre Folketingets forretningsorden, så de ansatte ikke længere aflønnes i henhold til et lønregulativ, men i henhold til bestemmelser indsat direkte i forretningsordenen (svarende til bestemmelserne for ansatte i Folketinget og hos Ombudsmanden m.v.).

Med ændringen lægges der op til, at tjenestemænd og ikketjenestemænd hos Statsrevisorerne ansættes på vilkår svarende til de vilkår, som er fastsat i de overenskomster og aftaler, som Folketinget har indgået med de relevante centralorganisationer.

Forslaget indebærer ikke en formindskelse af Statsrevisorernes uafhængighed med hensyn til at ansætte og afskedige de ansatte. Lønregulativet er hidtil blevet udstedt af Folketingets formand efter godkendelse af Udvalget for Forretningsordenen. Folketingets overenskomster og aftaler indgås af direktøren, men efter bemyndigelse fra Folketingets formand.

Behovet for at fravige de almindelige regler, herunder behovet for stor fleksibilitet i forbindelse med tjenesterejser, fravalg af tidsregistrering og fast ferieperiode i juli, tilgodeses med den ændrede formulering af forretningsordenens § 48, stk. 1: »Aftaler kan dog ikke indgås om forhold, der angår opgaver, organisation og personalebehov, ligesom afgørelser efter § 46, stk. 7, træffes af Statsrevisorerne«.

Forslaget vurderes at indebære en højere grad af sikkerhed for, at medarbejdere i Sekretariatet er ansat på vilkår, som svarer til Folketingets, med tidssvarende og konkurrencedygtige vilkår som følge.

Forslaget har været drøftet med de berørte personaleorganisationer.

6. Folketingets valg til kommissioner, nævn og råd

Der foreslås under § 1, nr. 33, en præcisering, hvorefter gruppernes udskiftninger af medlemmer i kommissioner m.v. har virkning fra gruppernes meddelelse til Folketingets formand og ikke skal afvente et møde i Folketingssalen.

Indstillinger

Herefter indstiller *udvalget* de ovenfor anførte ændringer af hidtidig praksis, som kan gennemføres uden ændringer i Folketingets forretningsorden, og de i nedenstående forslag til folketingsbeslutning indeholdte ændringer af forretningsordenen til *vedtagelse*.

§ 1

I forretningsorden for Folketinget, som vedtaget den 17. december 1953 og senest ændret den 1. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 3, 1. pkt., ændres »Indenrigsministeriets« til: »Velfærdsministeriets« og »indenrigsministeren« til: »velfærdsministeren«, og i 2. pkt. indsættes efter »valgene«: », herunder om godkendelse af bedst berettigede i tilfælde af, at en valgt kandidat ikke er i stand til eller ønsker at modtage mandatet«.
2. I § 1, stk. 5, 1. pkt., ændres »foreligge omdelt til medlemmerne« til: »være offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.
3. § 8, stk. 1, 3. pkt., affattes således:
»Meddelelsen, der gives ved henvisning til offentliggørelse på en af Folketingets hjemmesider, indgår i referatet af Folketingets forhandlinger.«
4. I § 8 a, stk. 2, 1. pkt., ændres »omdeles til Tingets medlemmer« til: »offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider«.
5. I § 8 a, stk. 2, 2. pkt., ændres »omdelingen« til: »offentliggørelsen«.
6. I § 8 a, stk. 6, indsættes som 3. pkt.:
»Beretninger fra udvalg offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider«
7. I § 10, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »indhold«: », og med forslagsnummer«.
8. I § 10, stk. 1, 4. pkt., indsættes efter »Tinget«: »ved at oplæse navn(e) på forslagsstiller(e) i kort form og forslagsnummer og i øvrigt henvise til offentliggørelsen på en af Folketingets hjemmesider«.
9. I § 10, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »møde«: », idet anmeldelsen og lovforslaget offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider«.
10. I § 11, stk. 1, 1. pkt., ændres »foreligger omdelt i Tinget« til: »er offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.
11. I § 11, stk. 1, 3. pkt., ændres »efter forslagets omdeling i Tinget« til: », efter at forslaget er offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.

12. I § 15, stk. 4, ændres »indenrigsministeren« til: »velfærdsministeren«.
13. § 17, stk. 1, 1. pkt., affattes således:
»Andre selvstændige forslag end lovforslag skal være affattet i beslutningsform og forsynet med forslagsnummer, og de anmeldes i et møde på samme måde som lovforslag.«
14. I § 17, stk. 2, 3. pkt., ændres »omdelt« til: »offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.
15. I § 18, stk. 2, 1. pkt., ændres »have foreligget omdelt« til: »være offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.
16. I § 18, stk. 2, 2. og 3. pkt., ændres »har foreligget omdelt« til: »er offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.
17. I § 18, stk. 3, ændres »omdeles« til: »offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider«.
18. § 19, stk. 1, 2. pkt., ophæves.
19. I § 19, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »i Tinget«: »ved at oplæse, hvem der afgiver redegørelsen, og redegørelsens nummer og i øvrigt henvise til offentliggørelsen på en af Folketingets hjemmesider«.
20. I § 19, stk. 5, 1. pkt., ændres »omdelt« til: »offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.
21. I § 19, stk. 6, 3. og 6. pkt., ændres »omdelt til Tingets medlemmer« til: »offentliggjort på en af Folketingets hjemmesider«.
22. § 19, stk. 6, 5. pkt., affattes således:
»En beretning fra det pågældende udvalg kan indgå som en del af grundlaget for forhandlingen.«
23. § 20, stk. 5 og 6, affattes således:
»Stk. 5. Har spørgeren udbedt sig mundtligt svar, kan spørgsmålet opføres på listen over spørgsmål i Tingets førstkommande spørgetid, for så vidt det er modtaget af Lovsekretariatet senest kl. 12 den tredje hverdag forinden (lørdag ikke medregnet). Folketingets formand fastsætter den endelige rækkefølge og kan udelade spørgsmål, der anses for omfattet af en hasteforespørgsel. Medmindre formanden i særlige tilfælde bestemmer andet, må spørgetiden til en enkelt minister ikke vare længere end 1 time.
Stk. 6. Før besvarelsen af spørgsmålet i spørgetiden gengiver spørgeren det mundtligt.«
24. I § 20, stk. 10, indsættes efter 5. pkt.:
»Formanden kan i særlige tilfælde inddrage spørgsmål fra medlemmer, som ikke senest ved spørgetimens start har meddelt, at de ønsker at stille spørgsmål.«
25. I § 21, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:
»Anmeldelsen sker, ved at formanden oplæser navn(e) på forespørger(ne) i kort form og nummeret på forespørgslen og i øvrigt henviser til offentliggørelsen på en af Folketingets hjemmesider.«
26. I § 21, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »ministre: »og offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider«.
27. § 32, stk. 1, affattes således:
»Medlemmerne indkaldes til Tingets første møde i hver samling ved formandens/den fungerende formands foranstaltning. Indkaldelsen udsendes i elektronisk form eller i papirform direkte til medlemmerne og offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider.«
28. § 32, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Meddelelse om dagsordenens indhold kan gives ved henvisning til en af Folketingets hjemmesider eller til den snarest muligt udsendte dagsorden.«

29. § 32, stk. 2, 3. pkt., affattes således:

»Indkaldelse til møde kan endvidere ske ved udsendelse af dagsorden i elektronisk form eller i papirform.«

30. § 32, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. På Tingets sidste mødedag i en uge offentliggøres så vidt muligt en ugeplan med angivelse af formandens foreløbige planer for arbejdet i de nærmest følgende dage på en af Folketingets hjemmesider.«

31. I § 35, stk. 2, 3. pkt., ændres »anføres i Folketingstidende« til: »anføres det i referatet af Folketingets forhandlinger«.

32. I § 36, stk. 1, 10. pkt., ændres »optages i Folketingstidende« til: »indgår i referatet af Folketingets forhandlinger«.

33. I § 36, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Udpegningen sker umiddelbart ved folketingsgruppens indstilling.«

34. Overskriften til *kapitel XIV* affattes således:

»Mødernes offentlighed, offentliggørelse af dokumenter relateret til arbejdet i Folketingssalen«

35. § 39 affattes således:

»§ 39

Stk. 1. Der udarbejdes referat af Folketingets forhandlinger, som offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider.

Stk. 2. Formanden kan bestemme, at udsendelse i elektronisk form eller omdeling i papirform til medlemmerne af et dokument relateret til arbejdet i Folketingssalen kan træde i stedet for offentliggørelse på en af Folketingets hjemmesider med den virkning, at forretningsordenens frist for offentliggørelse af det pågældende dokument anses for overholdt.«

36. I § 45, stk. 2, ændres »sekretær« til: »sekretariatschef«.

37. I § 46, stk. 1, indsættes efter »Folketinget«: », hos Statsrevisorerne«.

38. § 48, stk. 1, 1. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Tjenestemænd, ansatte på tjenestemandslignende vilkår og ikketjenestemænd hos Statsrevisorerne ansættes på løn- og andre ansættelsesvilkår svarende til de vilkår, som gælder for de tilsvarende personalegrupper i Folketinget, jf. §§ 46 og 47. Aftaler kan dog ikke indgås om forhold, der angår opgaver, organisation og personalebehov, ligesom afgørelser efter § 46, stk. 7, træffes af Statsrevisorerne.«

39. I § 52, stk. 3, ændres »der optages et sammendrag i Folketingstidende« til: »der offentliggøres et sammendrag på en af Folketingets hjemmesider«.

§ 2

Folketingsbeslutningen træder i kraft fra begyndelsen af folketingsåret 2009-10. Ændringen af § 20, stk. 5 og 6, og § 20, stk. 10, jf. § 1, nr. 23 og 24, træder dog i kraft den 1. april 2009.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der henvises til punkt 3 og 4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2, 4, 5, 10, 11, 14-17, 20, 21 og 30

Ændringerne indebærer, at det er offentliggørelsen på en af Folketingets hjemmesider og ikke omdelingen, der er afgørende i forhold til forretningsordenens frister, idet der ikke længere er krav om omdeling. Det forudsættes, at dokumentet offentliggøres i sin fulde ordlyd på en af Folketingets hjemmesider. I enkelte tilfælde (forslag til finanslov og lign.) har det hidtil af tekniske grunde ikke været muligt at lægge den fulde tekst af dokumentet på Folketingets hjemmeside, men der har i stedet været et link til en hjemmeside, hvor dokumentet har kunnet læses i sin fulde ordlyd; for finanslovsforslagets vedkommende har det hidtil været Økonomistyrelsens hjemmeside. I sådanne tilfælde kan bestemmelsen om omdeling i papirform, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 35, anvendes.

Til nr. 3

Ændringen indebærer, at meddelelsen om valg af udvalgsformænd og -næstformænd gives ved henvisning til offentliggørelse på en af Folketingets hjemmesider i stedet for til opslag i Folketingssalen. Som hidtil indgår meddelelsen i referatet af Folketingets forhandlinger.

Til nr. 6 og 26

De foreslåede ændringer indebærer, at det præciseres, at henholdsvis udvalgsberetninger og forespørgsers ordlyd offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider.

Til nr. 7-9, 13, 19 og 25

Ændringerne indebærer, at formandens anmeldelse af lovforslag, beslutningsforslag, redegørelser og forespørgsler sker i Tinget med angivelse af navn(e) på forslagsstillere, afgiver(e) eller forespørger(e) og nummer på forslag, redegørelse eller forespørgsel, idet formanden i øvrigt vil henvise til offentliggørelsen på en af Folketingets hjemmesider. Der sker ikke en ændring med hensyn til, hvornår der kan ske anmeldelse i Tinget; det vil som hidtil foregå under møde i Tinget med undtagelse af fremsættelse af finanslovsforslag.

Til nr. 12

Ændringen følger af ressortomlægningen og oprettelsen af det nye Velfærdsministerium efter valget i november 2007.

Til nr. 18

Ved folketingsbeslutning nr. B 167 blev taletidsreglerne, jf. bilaget til forretningsordenen, ved de store debatter (åbnings- og afslutningsdebatter) ændret, således at formanden fastsætter de nærmere retningslinjer for afviklingen. Som en konsekvens heraf burde bestemmelsen i § 19, stk. 1, 2. pkt., have været ophævet, hvilket ikke skete. Med en foreslåede ændring gennemføres denne konsekvensændring.

Til nr. 22

Ændringen er af formuleringsmæssig art og en følge af, at beretninger ikke længere skal omdeles, men offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider.

Til nr. 23

Den tidligere mulighed for, at spørger kan læse sit spørgsmål op før besvarelsen i spørgetiden, gøres obligatorisk. Herved sikres, at offentligheden kan blive bekendt med spørgsmålets indhold før ministerens besvarelse. Der er alene tale om en oplæsning af spørgsmålet og ikke en mulighed for at begrunde spørgsmålet. Samtidig kan bestemmelsen være med til at sikre kravet i stk. 2 om, at spørgsmålene skal være kort og bestemt affattet.

Til nr. 24

Formanden får i spørgetimen hjemmel til i særlige tilfælde at inddrage spørgere, som ikke ved spørgetimens start har meldt sig som spørger. Det vil specielt være aktuelt, hvis der er tid tilovers frem til kl. 14.00.

Til nr. 27

Formelt forudsættes medlemmerne at møde frem i Tinget første møde efter valg og i oktober alene på grundlag af grundlovens bud, jf. grundlovens §§ 35 og 36, hvori er fastsat såvel tidspunkt som dagsorden. Det skyldes, at der endnu ikke er valgt nogen formand for det pågældende møde, og at hverken den fungerende formand efter folketingsvalg, jf. forretningsordenens § 53, eller aldersformanden, der indleder det første møde, er kompetent til at tage stilling til mødetid og dagsorden. Traditionelt er der dog udsendt meddelelse til medlemmerne, hvor der er erindret om grundlovens bestemmelser, jf. endvidere forretningsordenens § 32, stk. 5.

Den nu foreslåede ændring indebærer, at det udtrykkeligt nævnes, at indkaldelsen til 1. møde udsendes til medlemmerne i elektronisk form eller i papirform. Endvidere skal indkaldelsen offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider ligesom dagsordenerne for de øvrige møder i folketingssamlingen.

Til nr. 28

Ændringen indebærer, at meddelelse om dagsordenens indhold ikke længere gives ved henvisning til den dagsorden, der er opslået i salen, eller til den snarest muligt omdelte trykte dagsorden, men i stedet ved henvisning til en af Folketingets hjemmesider eller til den snarest muligt udsendte dagsorden (som kan udsendes i elektronisk form eller i papirform).

Til nr. 29

Ændringen indebærer, at indkaldelse til møde også kan ske ved udsendelse af dagsorden i elektronisk form eller i papirform, hvor det efter den hidtidige bestemmelses ordlyd kun kunne ske ved udsendelse af trykt dagsorden. Der henvises til punkt 2.1.

Til nr. 31 og 32

Det præciseres, at angivelse af, hvorledes hvert enkelt medlem har stemt, og navne på valgte til udvalg, kommissioner og hverv i givet fald indgår i referatet af Folketingets forhandlinger (tidligere Folketingstidende).

Til nr. 33

Folketingets valg af medlemmer til udvalg, kommissioner og hverv sker ifølge grundlovens § 52 efter forholdstalsvalg.

Proceduren for valg til udvalg, kommissioner og hverv er fastlagt i Folketingets forretningsordens § 36, stk. 1. Valggrupperne meddeler gennem Lovsekretariatet formanden, hvem valggruppen har udpeget til valgene. Lovsekretariatet kontrollerer på formandens vegne, at valggruppen har udpeget det antal medlemmer, som den er berettiget til efter forholdstalsberegningen. Formanden oplæser i salen navnene på de valgte eller foranlediger, at navnene optages i Folketingstidende (fremover: indgår i referatet af

Folketingets forhandlinger). Valget sker således ikke i Folketingssalen, men umiddelbart ved gruppernes indstilling til formanden (Lovsekretariatet).

Valg til folketingsudvalg gælder for folketingsåret eller frem til et mellemkommende folketingsvalg. Valg til andre udvalg, kommissioner, hverv m.v. gælder for den periode, som er fastlagt i hjemmelsloven.

Hvis en udvalgsplads bliver ledig før udløbet af den normale funktionsperiode, bestemmer Folketingets forretningsordens § 36, stk. 3, hvilken folketingsgruppe der har ret til at disponere over pladsen. Den ledige plads besættes af den samme folketingsgruppe, som udpegede den tidligere indehaver af hvervet. Også dette valg sker umiddelbart ved gruppernes indstilling.

Udskiftninger i folketingsudvalg og kommissioner i ministerielt regi håndteres i praksis forskelligt. Udskiftninger i folketingsudvalg sker ved folketingsgruppernes skriftlige anmodning direkte til udvalgssekretariatet. Udskiftningen registreres i Tingdok og ved rettelse af udvalgets sammensætning på Folketingets hjemmeside. Udskiftninger i ministerielle regi, nævn, repræsentantskaber m.v. sker ved meddelelse til Lovsekretariatet. Meddelelse om udskiftningen gives herefter af formanden ved oplæsning i salen. Lovsekretariatet underretter sekretariatet/den ansvarlige myndighed for det pågældende udvalg, nævn m.v. om udskiftningen. Endelig registreres udskiftningen på Folketingets hjemmeside ved opdatering af udvalgets, nævnets m.v.s sammensætning.

Ordningen, for så vidt angår de eksterne udvalg m.v., har givet anledning til problemer, når der er opstået behov for at udskifte medlemmer af udvalg m.v. uden for Tingets mødeperioder, f.eks. i sommerferien.

Med tilføjelsen præciseres, at udskiftninger før udløbet af den normale funktionsperiode sker umiddelbart og udelukkende ved gruppernes indstilling, medmindre andet er foreskrevet i valgreglerne for det enkelte udvalg eller nævn m.v. Meddelelse om udskiftninger i funktionsperioden vil herefter ikke blive givet af formanden i salen, ved optagelse i referatet af Folketingets forhandlinger eller ved opslag i læseværelset, hvilket vil muliggøre udskiftninger også uden for Tingets mødeperioder. Med forslaget bringes praksis for udskiftninger i eksterne udvalg i overensstemmelse med forretningsordenens ordlyd og på linje med praksis for udskiftninger i Folketingets egne udvalg.

Til nr. 34

Der er tale om en konsekvensændring som følge af § 1, nr. 35.

Til nr. 35

Ændringen indebærer, at det præciseres, at der udarbejdes et referat af Folketingets forhandlinger, og at der ikke længere trykkes et Folketingstidende, men at referatet offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider.

Det foreslåede nye stykke indebærer, at udsendelse i elektronisk form eller omdeling i papirform til medlemmerne af et dokument relateret til arbejdet i Folketingssalen kan træde i stedet for offentliggørelse på en af Folketingets hjemmesider. Det kan f.eks. ske i tilfælde, hvor tekniske eller praktiske grunde gør det vanskeligt at nå at offentliggøre dokumentet på en af Folketingets hjemmesider, og udsendelsen i elektronisk form eller omdelingen i papirform til medlemmerne får da den virkning, at forretningsordenens frist for offentliggørelse af det pågældende dokument anses for overholdt. Det forudsættes, at dokumentet efterfølgende lægges på en af Folketingets hjemmesider, hvis det er muligt, jf. dog bemærkningerne til § 1, nr. 2, om finanslovsforslag og link til en anden hjemmeside end Folketingets. Det vil være naturligt, at formanden ved anmeldelse i et møde udtrykkeligt gør opmærksom på sådanne ekstraordinære fremsættelsesformer.

Til nr. 36-38

Der henvises til de almindelige bemærkninger punkt 5 om løn- og ansættelsesvilkår i Statsrevisorernes Sekretariat.

Til nr. 39

Et sammendrag af Folketingets regnskab er hidtil indgået i Folketingstidende, tillæg B. Det foreslås, at sammendraget fremover offentliggøres på en af Folketingets hjemmesider.

Til § 2

Det foreslås, at ændringerne i forretningsordenen træder i kraft fra og med det nye folketingsår. Bestemmelsen om, at spørger i spørgetiden skal læse sit spørgsmål op, og muligheden for at inddrage spørgsmål fra nye spørgere i spørgetimen foreslås at træde i kraft allerede den 1. april i år.

Thor Pedersen V fmd. Svend Auken S nfmd. Søren Espersen DF Holger K. Nielsen SF

Helge Adam Møller KF Flemming Damgaard Larsen V Jens Vibjerg V Inger Støjberg V

Anne-Mette Winther Christiansen V Hans Christian Schmidt V Pia Kjærsgaard DF

Kristian Thulesen Dahl DF Tom Behnke KF Carsten Hansen S Henrik Dam Kristensen S

Karen J. Klint S Thomas Adelskov S Ole Sohn SF Margrethe Vestager RV Morten Østergaard RV

Line Barfod EL

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	3
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Statistik

Udvikling i det parlamentariske arbejde

	2007-08	2006-07	2005-06	2004-05	2003-04	2002-03	2001-02	2000-01	1999-2000	1998-99	1997-98	1996-97
Fremsatte lovforslag	220	220	237	339	241	229	270	239	293	249	314	277
Fremsatte beslutningsforslag	173	169	146	231	215	181	194	202	168	151	168	151
Stillede forespørgsler	46	46	45	51	60	67	63	70	64	62	65	70
§ 20-spørgsmål	2850	6376	7194	5964	5635	4885	3811	4115	4012	3328	3078	3454
Udvalgsspørgsmål alm. del	9116	4978	5202	4089	4717	5090	4654	4930	4562	4639	4976	5089
Udvalgsspørgsmål Forslag	3046	4117	3580	5198	4761	3677	3282	3411	4087	4241	3441	3473
Samrådsspørgsmål Heraf åbne	515341	652472	752392	689	660	719	645	773	845	805	752	775
Spørgsmål alt	15.527	16.123	16.618	15.940	15.773	14.371	12.392	13.229	13.506	13.013	12.247	12.791
Udvalgsmøder	550	608	607	559	624	636	528	562	603	598	545	625
Mødetimer i salen	484	592	615	640	724	696	616	617	588	495	467	569

Lovsekretariatet

19. september 2008

Notat fra Lovsekretariatet om evaluering af ændringer i forretningsordenen med tilhørende bilag 1-14¹⁾.**1. Indledning**

Notatet beskriver virkningerne af de ændringer af forretningsordenen, der blev gennemført ved beslutningsforslag nr. B 167, folketingsåret 2006-07, som opfølgning på konferencen på Arken i oktober 2006 om samspillet mellem regering og Folketing.

Særligt virkningen af ændringerne i reglerne om medlemmernes spørgsmål til skriftlig besvarelse beskrives, men også erfaringerne med de øvrige ændringer af forretningsordenen, dvs. indførelsen af hasteforespørgsler, flytning af spørgetime, justeringer af reglerne for spørgetiden beskrives.

Endvidere beskrives regeringens fremsendelse af hørings svar og høringsnotat som opfølgning på beretning nr. 4 afgivet af UFO den 9. maj 2007. Denne beretning indeholdt en række anbefalinger m.v. vedrørende emner, der var blevet drøftet på konferencen på Arken, som ikke indebar ændringer i forretningsordenen.

Folketingets administration har til brug for evalueringen udarbejdet en række statistiske udtræk vedrørende årene 2006-08. Disse udtræk er vedlagt som bilag 1-12. Som bilag 13 og 14 er vedlagt B 167 og beretning nr. 4.

2. Spørgsmål til skriftlig besvarelse**2.1. Udviklingen i antallet af spørgsmål**

Af bilag 1 kan ses, at antallet af § 20-spørgsmål til skriftlig besvarelse er blevet mere end halveret i forhold til de to forudgående år. Inden for den målte periode (1. januar-15. juni) blev der således i 2008 stillet 1456 spørgsmål til skriftlig besvarelse. De tilsvarende tal for 2006 og 2007 var hhv. 3638 og 3135.

Dette fald modsvares dog af en stigning i antallet af spørgsmål stillet via udvalgene på alm. del, jf. bilag 2. Af bilag 2 fremgår det, at der i 2008 i den målte periode blev stillet 5053 udvalgsspørgsmål. De tilsvarende tal for 2006 og 2007 var hhv. 2348 og 2182.

Det samlede antal spørgsmål stillet til skriftlig besvarelse er således steget i 2008 sammenlignet med både 2006 og 2007. (Inden for de målte perioder blev der i 2008 stillet 6509 spørgsmål, mens de tilsvarende tal for 2006 og 2007 var hhv. 5986 og 5317). Det forholder sig dog ikke sådan, at nedgangen i antal § 20-spørgsmål til en minister er direkte sammenlignelig med stigningen i antallet af udvalgsspørgsmål til samme minister. Der forekommer ret store udsving.

En tilsvarende stigning er ikke sket, for så vidt angår spørgsmål til mundtlig besvarelse, idet antallet af samrådsspørgsmål er faldet til 245 i 2008 set i forhold til 2007 og 2006, hvor der var hhv. 298 og 295, mens det samlede antal § 20-spørgsmål til mundtlig besvarelse i de tre år var 287 i 2006, 277 i 2007 og 304 i 2008. Det samlede antal spørgsmål til mundtlig besvarelse var således lavere i 2008 (549) end i 2006 og 2007 (582 og 577).

2.2. Udviklingen i svartid**2.2.1 § 20-spørgsmål**

Af bilag 8 kan ses, at den gennemsnitlige svartid på § 20-spørgsmål i perioden fra 2007 til 2008 er faldet fra 13,19 til 8,97 dage, når der måles på den tid, der er gået fra spørgsmålet er stillet og indtil der modtages et endeligt svar, dvs. at der er set bort fra de tidligere tilladte foreløbige besvarelser.

Tilsvarende er andelen af rettidige besvarelser²⁾ steget fra 65 pct. i 2007 til 81 pct. i 2008.

I indeværende folketingsår (frem til 1. juli 2008) har ministrene i godt 100 tilfælde besvaret et spørgsmål med, at det ikke er muligt at besvare dette inden for rammerne af § 20, idet spørgsmålet ikke kunne besvares på baggrund af umiddelbar tilgængelig information.

For så vidt angår bilag 6-8, der beskriver svartider på § 20-spørgsmål, kan det oplyses, at svar på § 20-spørgsmål er blevet registreret som besvaret den dag, svaret er modtaget elektronisk i Folketinget, hvis det elektroniske svar er modtaget inden for normal kontortid. Hvis svaret først modtaget efter normal kontortid, er det først blevet registreret som modtaget den næstfølgende arbejdsdag. Fra og med folketingsåret 2008-09 vil svar på § 20-spørgsmål blive registreret som modtaget den dag, hvor det elektroniske svar er modtaget i Folketinget, uanset hvornår på dagen svaret modtages.

2.2.2 Udvalgsspørgsmål alm. del

Af bilag 11 og 12 kan ses, at den gennemsnitlige svartid på udvalgsspørgsmål alm. del er stort set uforandret i de målte år (ca. 19 dage for spørgsmål med en individuel frist og ca. 30 dage for spørgsmål med 4-ugers-frist).

Det kan endvidere af bilag 9 og 10 ses, at ca. halvdelen af udvalgsspørgsmålene i alle de tre år, der er undersøgt, først besvares efter fristens udløb. Der er de senere år sket nogle opstramninger i rykkerprocedurerne for svar på udvalgsspørgsmål. Seneste blev rykkerproceduren justeret efter formandens møde med udvalgsformændene i april 2008.

2.3. Administrationen af de ændrede regler

Folketingets Lovsekretariat har i alt i indeværende folketingsår (frem til 1. juli 2008) afvist ca. 280 § 20-spørgsmål, som faldt uden for rammerne, idet der helt eller delvist blev spurgt om faktuelle oplysninger. Hver gang et spørgsmål ikke har opfyldt de nye krav, har Lovsekretariatet kontaktet spørgeren for at få afklaret, hvad der skulle ske med spørgsmålet. Langt den overvejende del af disse spørgsmål blev i stedet stillet som udvalgsspørgsmål, mens de resterende blev ændret, således at de angik ministerens holdning og derfor kunne stilles som § 20-spørgsmål.

Tilsvarende viser tilbagemeldingerne fra udvalgssekretariatene, at nogle – men relativt få (skønsmæssigt 60-70 spørgsmål i perioden fra begyndelsen af folketingsåret 2007-08 til 15/6 2008) – spørgsmål stillet af et ikkemedlem af udvalget (de såkaldte MFU-spørgsmål) ikke har opfyldt de formelle krav for at kunne stilles som MFU-spørgsmål. Langt den overvejende del af disse spørgsmål er efter nærmere aftale med spørgeren stillet som spørgsmål på anden vis.³⁾ Enkelte medlemmer har over for administrationen rejst kritik af de nye regler. Denne kritik har især gået på, at de nye regler er blevet opfattet som formalistiske. Især det forhold, at medlemmer ikke som tidligere i ét spørgsmål udtrykkeligt har kunnet spørge om faktuelle oplysninger og ministerens holdning til disse faktuelle oplysninger er blevet kritiseret.

3. Hasteforespørgsler

Der har i det forløbne folketingsår været fremsat ønsker om i alt 11 hasteforespørgsler, hvoraf seks er blevet gennemført.

Af de seks hasteforespørgsler blev de tre gennemført inden for den 2-timers-begrænsning, der var forudsat ved indførelsen af hasteforespørgsler. I de tre andre tilfælde blev 2-timers-begrænsningen overskredet med hhv. 11, 17 og 34 minutter.

4. Flytning af spørgetimen

Flytningen af spørgetimen havde primært til formål at samle medlemmernes mundtlige spørgsmål i Salen på en dag. Endvidere gav ændringen medlemmerne en dags ekstra betænkningstid til at overveje, om de ønskede at deltage i spørgetimen.

Der blev gennemført 15 spørgetimer i folketingsåret 2007-08. Spørgetimerne havde en gennemsnitlig varighed af ca. 55 minutter. Der blev gennemført tre spørgetimer med deltagelse af statsministeren. Statsministeren havde anmeldt sin deltagelse i fem spørgetimer, heraf blev de to imidlertid ikke gennemført

(en aflysning skyldtes valgudskrivelsen og en skyldtes, at Folketinget i stedet for spørgetime valgte at gennemføre en hasteforespørgsel).

Ændringen af spørgetimen ses ikke at have givet anledningen til kritik.

5. Spørgetiden

Ændringerne vedrørende spørgetiden bestod i, at der blev indført en 1-times-begrænsning for, hvor længe en minister maksimalt skal besvare spørgsmål i spørgetiden. Endvidere blev det besluttet, at medlemmerne stadig kunne stille op til to spørgsmål pr. spørgetid, men kun til én minister.

I det forløbne folketingsår har 1-times-begrænsningen kun været brugt i én enkelt spørgetid, nemlig den 12. marts 2008, hvor der var stillet 10 spørgsmål til beskæftigelsesministeren, hvoraf de seks nåede at blive besvaret.

Der har fra flere sider været rejst kritik af, at muligheden for at begrunde spørgsmål blev afskaffet, idet det gjorde det vanskeligt for udenforstående f.eks. tv-seere at følge besvarelsen af spørgsmål. Det kan derfor overvejes at genindføre muligheden for spørgeren til at begrunde sit mundtlige spørgsmål.

6. Høringssvar

I UFOs beretning nr. 4 blev det indskærpet over for ministerierne, at hovedreglen for oversendelse af høringssvar og høringsnotat er fremsættelsestidspunktet. Udvalget tilkendegav samtidig, at ville følge udviklingen på området. På den baggrund er der gennemført en måling af, om ministerierne overholder fristerne for oversendelse af høringssvar og høringsnotat.

Målingen omfattede samtlige lovforslag fremsat af regeringen i perioden 1. februar til 1. april 2008.

I denne periode blev der fremsat 109 forslag. Fem forslag, som ikke havde været sendt i høring, indgik ikke i undersøgelsen. Undersøgelsen omfattede herefter 104 forslag.

For 35,6 pct. af forslagene var høringssvar og -notat modtaget senest på dagen for fremsættelsen af forslaget (37 forslag).

For 54,8 pct. af lovforslagene var høringssvar og -notat modtaget efter fremsættelsen men senest torsdag ugen inden 1. behandling (57 forslag).

Samlet var 90,4 pct. af høringssvarene og -notaterne modtaget inden for den seneste frist torsdag ugen inden 1. behandling (94 forslag).

For 9,6 pct. af lovforslagene blev høringssvar og -notat først modtaget efter fristen torsdag ugen før 1. behandling (10 forslag).

For 6 af de 10 forslag, som kom efter fristerne, kom høringsmaterialet fredag i stedet for torsdag, og forsinkelsen var således af beskeden karakter.

For de øvrige 4 forslag kom høringsmaterialet i ugen, hvor forslaget blev 1. behandlet (mellem 2-4 dage før 1. behandling).

I ingen af de tilfælde, hvor høringssvarene blev modtaget efter fristen, blev der af ordførere fremsat ønske om, at 1. behandling skulle udsættes.

- 1) Bilagene er udeladt her.
- 2) »Rettidig besvarelse« er her defineret som et endeligt svar modtaget inden for 10 arbejdsdage, jf. den tidligere accepterede praksis – godkendt af Præsidiumet – hvorefter der først blev rykket for svar på spørgsmål på 10.-dagen.
- 3) Spørgsmålene er dels stillet som § 20-spørgsmål, da der har været tale om holdningsmæssige spørgsmål, dels er nogle spørgsmål blevet opdelt i et faktisk spørgsmål, som er stillet som MFU-spørgsmål, og et holdningsmæssigt spørgsmål, som er stillet som § 20-spørgsmål, og endelig er nogle (holdningsmæssige) spørgsmål efter nærmere aftale formelt blevet stillet af en partifælle, som har været medlem af det pågældende udvalg. De sidstnævnte har især været spørgsmål om ministerkommentar til henvendelser på udvalgenes alm. del.

Notat om evaluering af ændringer i FFO

Der blev med virkning fra folketingsåret 2007/2008 gennemført en række ændringer af Forretningsordenen for Folketinget.

Folketingets Præsidium vil i efteråret 2008 gennemføre en evaluering af ændringerne med henblik på, at eventuelle ønsker om ændringer vil kunne fremsættes i et beslutningsforslag inden årsskiftet 2008/2009.

Folketingets formand har i et brev til statsministeren af 27. juni 2008 anmodet om regeringens kommentarer til de foretagne ændringer. Det anføres, at hovedvægten i evalueringen vil blive lagt på de ændrede regler for medlemmernes adgang til at stille spørgsmål til ministrene, men at også de øvrige ændringer bl.a. indførelsen af hasteforespørgsler og flytningen af spørgetimen vil indgå.

Folketingets administration har efterfølgende fremsendt et statistisk materiale, der indgår i evalueringen af de gennemførte ændringer af forretningsordenen. Dette materiale har Statsministeriet sendt til ministerierne. Såfremt materialet måtte give anledning væsentlige bemærkninger fra ministerierne, vil disse efterfølgende blive sendt til Folketinget.

Nedenfor følger regeringens bemærkninger til de gennemførte ændringer af Forretningsordenen for Folketinget.

1. Generelle bemærkninger

Regeringen finder på det foreliggende grundlag, at de gennemførte ændringer af Forretningsordenen for Folketinget generelt har fungeret godt og efter intentionerne.

Det skal dog samtidig bemærkes, at det endnu er for tidligt at foretage en endelig vurdering af ændringerne. Eventuelle overvejelser og beslutninger om nye ændringer bør derfor i givet fald også afvente yderligere erfaringer.

2. Spørgsmål til mundtlig besvarelse i Salen**2.1. Den uforberedte spørgetime**

Regeringen finder, at flytningen af spørgetimen fra tirsdag til onsdag kl. 13.00 har været hensigtsmæssig såvel vurderet i forhold til Folketingets som regeringens arbejde.

Der er ikke bemærkninger til de øvrige mindre justeringer, der er foretaget vedrørende spørgetimen.

Generelt skal det bemærkes, at der fortsat er visse »samspilsproblemer« vedrørende den uforberedte spørgetime og spørgetiden. Det har således i en række tilfælde været vanskeligt at udpege en »aktuel minister« til spørgetiden, fordi der i forvejen er stillet spørgsmål i spørgetiden til alle ministre med aktuelle sager.

2.2. Den forberedte spørgetid

Ændringerne i spørgetiden vedrørte bl.a., at der ikke kan stilles spørgsmål til statsministeren i spørgetiden på onsdage, hvor statsministeren deltager i spørgetimen, at spørgetiden begrænses, således at en minister maksimalt skal besvare spørgsmål svarende til ca. 1 time, og at spørgsmål i spørgetiden om et emne, hvorom der samme dag er en hasteforespørgsel, bortfalder.

Regeringen finder de gennemførte ændringer vedrørende den forberedte spørgetid hensigtsmæssige, især fordi de tager sigte på at modvirke flere debatter om samme emne.

Det bemærkes, at der uanset en vis stigning i antallet af spørgsmål i spørgetiden fra 1. halvår 2006 – 1. halvår 2008 ikke er konstateret egentlige »mini-forespørgselsdebatter« eller mange »gentagelser« af spørgsmål i spørgetiderne.

3. Hasteforespørgsel

Der er gennemført følgende hasteforespørgsler:

- F 9 til justitsministeren om voldskriminaliteten i det danske samfund.
- F 12 til integrationsministeren om afviste asylansøgere.
- F 14 til udenrigsministeren, justitsministeren og transportministeren om CIA-flyvninger.
- F 30 til statsministeren om den globale fødevarekrise. Forespørgslen blev besvaret i fællesskab af statsministeren, ministeren for udviklingsbistand og ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.
- F 33 til udenrigsministeren og forsvarsministeren om klyngebomber.
- F 37 til udenrigsministeren og ministeren for udviklingsbistand om nødhjælp til Burma.

Regeringen finder generelt, at ordningen med hasteforespørgsler ud fra en samlet betragtning har fungeret tilfredsstillende.

Følgende skal bemærkes:

- En hasteforespørgsel bør vedrøre et emne af særligt hastende karakter dvs. et emne, der forudsætter hurtig politisk stillingtagen og initiativer og/eller anses for hastende i forhold til den politiske og offentlige debat. Især F 9 om voldskriminaliteten i det danske samfund og F 30 om den globale fødevarekrise vurderes ikke at falde inden for disse rammer.
- En hasteforespørgsel til afvikling onsdag skal være anmeldt til Folketingets formand senest kl. 14 den 4. hverdag forinden (normalt torsdag). Den meget korte tid mellem anmeldelse og beslutning om fremme af forespørgslen og afviklingen af denne giver meget snævre tidsfrister i forbindelse med forberedelse af besvarelsen og overvejelserne vedrørende vedtagelser. Dette gælder ikke mindst i forbindelse med forespørgsler om tværgående emner, som vedrører flere ministres områder. Af hensyn til en forsvarlig forberedelse og behandling af vedtagelser bør det overvejes enten at afskaffe adgangen til at fremsætte forslag til vedtagelser ved hasteforespørgsler eller at forlænge fristen for anmeldelse af sådanne forespørgsler. En fremrykning af fristen for anmeldelse til eksempelvis den 7. hverdag forinden (normalt mandag) skønnes på det foreliggende grundlag at ville være hensigtsmæssig.
- En hasteforespørgsel bør ses i sammenhæng med andre aktiviteter i Folketinget vedrørende det samme emne – især § 20-spørgsmål til mundtlig besvarelse og samråd – med henblik på at undgå »dobbeltbehandling«, jf. også at det er forudsat, at § 20-spørgsmål, der vedrører det samme emne som hasteforespørgslen, bortfalder om onsdagen, hvor hasteforespørgslen afvikles. Der ses ikke at have været tale om »dobbeltbehandling« i forbindelse med de afholdte hasteforespørgsler. Det er vigtigt, at Folketinget også fortsat er opmærksom på at undgå dobbeltbehandling.
- Det er i reglerne om hasteforespørgsler forudsat, at der kan gennemføres 5-8 forespørgsler årligt. Der har i 2. samling 2007/2008 fra januar til maj 2008 alene været gennemført 6 hasteforespørgsler. Regeringen finder, at der bør lægges vægt på at overholde det ovenfor omtalte »loft« på 5-8 forespørgsler årligt bl.a. i lyset af den korte forberedelsestid, der er til besvarelse af hasteforespørgsler.
- Hovedkriteriet for fastlæggelse af en hasteforespørgsel er – og skal være – at der er tale om »et aktuelt emne«. Regeringen skal imidlertid anmode Folketinget om ved fastsættelse af hasteforespørgsler også så vidt muligt at lægge vægt på, at et folketingsårs hasteforespørgsler »spredes« over en kreds af ministre såvel af hensyn til at sikre bredden i den politiske debat som af hensyn til arbejdet med forberedelsen af besvarelsene af hasteforespørgslerne.

4. § 20-spørgsmål til skriftlig besvarelse

Regeringen har været enig i ændringerne vedrørende de skriftlige § 20 spørgsmål, der har haft til formål at give medlemmerne adgang til inden for en uges tid at få oplyst en ministers holdning til/opfattelse af et

offentligt anliggende på grundlag af information, der er umiddelbart tilgængelig for ministeren og dennes departement.

Det fremgår af det statistiske materiale fra Folketingets administration, at antallet af skriftlige § 20-spørgsmål er faldet stærkt fra 1. halvår 2006 – 1. halvår 2008 [henholdsvis 3638, 3135 og 1456]. Der har samtidig været en stærk stigning i antallet af udvalgsspørgsmål (Alm. del), jf. nedenfor. Folketingets administration har supplerende oplyst, at ministrene i hele folketingsåret 2007/2008 har afvist at besvare 102 § 20-spørgsmål med henvisning til, at disse ikke kunne besvares på baggrund af information, der var »umiddelbart tilgængelig for ministeren«. 2 spørgsmål blev afvist på grund af faktisk karakter. Folketingets administration har afvist 282 spørgsmål som faldende uden for rammerne.

Det er regeringens generelle indtryk, at formålet med ændringerne af de skriftlige § 20-spørgsmål – nemlig at gøre disse mere politiske/holdningsmæssige – i høj grad er opfyldt. Der spørges – og svares – i væsentlig grad i overensstemmelse med intentionerne bag de gennemførte ændringer. Det ovenfor nævnte statistiske materiale understøtter efter regeringens opfattelse dette indtryk, idet bemærkes, at der kan være andre forhold end de nye regler, der har påvirket faldet i antallet af § 20-spørgsmål. I relation til de afviste § 20-spørgsmål bemærkes, at der også under de »gamle« regler skete en afvisning af spørgsmål.

Svar på § 20-spørgsmål skal i henhold til FFO § 20, stk. 8 gives i løbet af 6 hverdage. Folketingets administration har udarbejdet et statistisk materiale, der bl.a. sammenligner udviklingen i de »reelle« svartider (endelige svar) i 1. halvår 2007 og i 1. halvår 2008. Det fremgår, at den gennemsnitlige svartid er faldet fra 13,19 til 8,97 dg. Folketingets administration har supplerende oplyst, at andelen af rettidige besvarelser tilsvarende er steget fra 65 pct. i 2007 til 81 pct. i 2008. Det fremgår i øvrigt af materialet, at der er variationer mellem ministerierne.

Regeringen finder generelt udviklingen i svartider på § 20-spørgsmål tilfredsstillende – og i overensstemmelse med intentionerne bag ændringerne af Forretningsordenen for Folketinget. Regeringen vil selvsagt arbejde for et yderligere fald i svartiderne herunder ved en nærmere analyse m.v. af de nævnte variationer mellem ministerierne.

Det bemærkes i øvrigt, at Statsministeriet og Folketingets administration har aftalt visse præciseringer i Folketingets registreringssystem vedrørende besvarelse af § 20-spørgsmål.

5. Udvalgsspørgsmål alm. del – især sammenhængende med omlægningen af § 20-instituttet

Et led i omlægningen af § 20-spørgsmålene, jf. ovenfor, har været, at de hidtidige § 20-spørgsmål, der har til formål at indhente oplysning om faktuelle forhold, statistikker m.v. – normalt politisk ukontroversielle spørgsmål – skal stilles som udvalgsspørgsmål (Alm. del).

Det fremgår af materialet fra Folketingets administration, at der har været en stærk stigning i antallet af udvalgsspørgsmål i 1. halvår af 2008 i forhold til 1. halvår af 2006 og 2007 [henholdsvis 5053, 2348 og 2182]. Stigningen har, som det også fremgår af materialet, været stærkere end det ovenfor anførte fald i antallet af skriftlige § 20-spørgsmål.

Det fremgår tillige af det statistiske materiale, at der i 2. halvår af 2008 er stillet 443 udvalgsspørgsmål af ikke – udvalgsmedlemmer.

De ovenfor anførte talmateriale tyder efter regeringens opfattelse på, at »omlægningen« af de faktuelle spørgsmål fra § 20-spørgsmål til udvalgsspørgsmål – som regeringen er enig i – er lykkedes. Det bemærkes dog, at omlægningen ikke alene forklarer den anførte stigning i udvalgsspørgsmålene.

Udvalgsspørgsmål bør i henhold til FFO § 8, stk. 6 besvares senest 4 uger efter, at spørgsmålet er stillet. Der kan anmodes om, at udvalgsspørgsmål besvares inden for en nærmere angiven tidsfrist. Det fremgår af det statistiske materiale, at andelen af udvalgsspørgsmål med individuel frist i 1. halvår af 2008 udgjorde ca. 20 pct. Det fremgår ikke tal for henholdsvis 2006 og 2007. For så vidt angår de spørgsmål, der stilles i 1. halvår af 2008 af ikke – udvalgsmedlemmer er andelen med individuel frist lidt højere nemlig godt 25 pct.

De gennemsnitlige svartider på udvalgsspørgsmål uden individuel frist har været forholdsvis konstant i 1. halvår af 2006, 2007 og 2008 nemlig henholdsvis 30, 32 og 30 dg. Andelen af rettidige besvarelser har været tilsvarende konstant henholdsvis 54, 58 og 53 pct. For så vidt angår spørgsmålene med individuel frist er de tilsvarende tal henholdsvis 19,29, 19,30 og 19,00 dg. og 34, 29 og 33 pct.

For så vidt angår særligt spørgsmål med individuel svarfrist i 1. halvår af 2008 viser det statistiske materiale, at godt 75 pct. af de i alt 1008 spørgsmål har en frist på 14 dage eller mindre. Der fremgår ikke tal for henholdsvis 2006 og 2007.

Det statistiske materiale viser i øvrigt, at der er stor variation i »spørgemønstret« mellem udvalgene. I 2008 tegnede Folketingets Retsudvalg og Folketingets Trafikudvalg sig således alene for næsten en tredjedel af alle udvalgsspørgsmål. Det bemærkes også, at der har været en meget stærk stigning i antallet af spørgsmål fra Folketingets Politisk Økonomiske Udvalg, og at andelen af spørgsmål med individuel frist fra dette udvalg har været meget høj – godt 75 pct. mod gennemsnitligt ca. 20 pct., jf. ovenfor.

For så vidt angår svartiderne i 1. halvår af 2008 skal regeringen bemærke, at tallene formentlig skal ses i sammenhæng med den overordentlig stærke stigning i antallet af udvalgsspørgsmål i forhold til 2006 og 2007.

Regeringen finder, at Folketinget bør være opmærksom på udviklingen i antallet af udvalgsspørgsmål med en kort individuel frist, herunder at omfattende faktuelle spørgsmål ofte ikke vil kunne besvares inden for en sådan frist. Der bør foreligge meget tungtvejende hensyn såfremt et udvalgsspørgsmål forudsættes besvaret inden for en frist på 14 dg. eller mindre.

Regeringen vil i øvrigt fortsætte sin indsats vedrørende en nedbringelse af svartiderne på udvalgsspørgsmål.

6. Øvrige FFO – ændringer m.v.

Regeringen finder, at ændringerne vedrørende åbnings- og afslutningsdebatten har styrket disse debatter.

Regeringen har i øvrigt ingen bemærkninger til de øvrige ændringer.

7. Bemærkninger i øvrigt vedrørende folketingsarbejdet

Det statistiske materiale fra Folketingets administration indeholder en opgørelse over antallet af stillede samrådsspørgsmål⁴⁾ fordelt på lukkede og åbne samråd i 1. halvår af henholdsvis 2006, 2007 og 2008. Regeringen skal – uanset at der er sket et fald i antallet af spørgsmål til åbne samråd fra 1. halvår af 2007 til 1. halvår af 2008 – opfordre Folketinget til at være opmærksom på udviklingen i antallet af åbne samråd. Det er vigtigt at undgå en »dobbeltbehandling« af sagerne i åbne samråd, i spørgetiden/spørgetimen og i forespørgselsdebatter.

De ændrede regler vedrørende § 20-spørgsmål – især den faste 6-dages frist – samt arbejdstilrettelæggelsen i ministerierne har aktualiseret spørgsmålet om ministrenes besvarelse af spørgsmål i ferieperioder specielt i sommerferien. Regeringen finder, at der mellem Folketinget og regeringen bør være en fælles forståelse af, at spørgsmål i sommerferien som hovedregel kan udskydes til egentlig besvarelse til efter ferien. Det skal understreges, at der selvsagt vil kunne være helt ekstraordinære situationer, hvor spørgsmål vil skulle besvares i overensstemmelse med de almindelige regler. Folketingets registreringssystem vedrørende svartider bør afspejle den omtalte særlige situation vedrørende ferier.

- 4) Bemærk, at der er tale om antal samrådsspørgsmål og ikke antal »fysiske« samråd.